

היה מיכאל רימון, מזכיר ועד מפעלי נמל-אילת, פעיל מפא"י. עוד לפני שבוע התר-עניין הרבה יותר במשקל הסגולי של כרטיסיה המפלגה, או עמד בראש המהומות שיוזמו עליידי מזכיר מועצת הפועלים, יוסף דרור, כדי לסלק מאילת את בנימין (בנו) שפירא, מנהל עבודה וותיק בנמל חיפה, שנשלח לאילת על ידי משרד הפיתוח. שפירא היה איש-מפא"י, ועובדה מחפירה זו שקלה בעיני מפעלי מפא"י הרבה יותר מעצם ירי-דמו החלוצית מן הצפון דרומה.

חמישה שיצאו. ימים מעטים אחרי המהומות הוטסו חמישה מפעלי הנמל ליפו, כדי לעמוד בבחינות הממשלתיות לסייג מקצועי בענף המנופאות. זוהי המצאה מפ"מית, הסבירו עוד באילת דרור ורימון. הבחנים יהיו מפ"מניקים, והם יכשילו אתכם בכוננה!

אולם ביפו חיכו לנבחנים דחקא שני אנשי מפא"י, בוחני משרד הפיתוח ומשרד התחבורה. הכל היה עובר בשלום, לולא השאלה הנוראה על משקל המים. היא הספיקה לרימון, שלא היה מלא ידיעות כרימון. הוא הפסיק את הבחינה, לקח את חבריו למשרדי האיגוד המקצועי של ההסתדרות.

שם לא נשאלו שאלות מיותרות. מלבד ההשתתפות המפלגתית, שום דבר לא זיה חשוב. רימון וחבריו קיבלו תעודות יפות, שאישרו כי עברו מיבחן הסתדרותי במ נופאות, צוינו לשבח בציון הגבוה ביותר: א"א.

השבוע חזרו החמישה לאילת, קיבלו מיד

צופה אברהמי מוות בבריכה

את הסוג והמשכורת הגבוהים ביותר. כי אנשי משרד הפיתוח הם אנשי הסתדרות נא-מנים, ומי הם שיכפרו בתעודה הסתדרותית כשרה?

ארגונים

חשיבותה של ידיות

לפני כשלושה חודשים תוזמן עורך הדין החיפאי בן-עמי גורביץ למשרדו של ראש עיריית חיפה, אבא חושי, במשרד קיבל את פניו מזכיר העירייה, שביקש לדון עם גורביץ על יחס בני העיר חיפה לבני צרפת. סיבת הדיון: גורביץ, יושב-ראש האגודה המקומית לידיות וישראל-צרפת, טרם הליענות לבקשתו של אבא חושי לאחד את אגודתו רבת-החברים עם התג הקטן, אך רביהשפעה, של ידידי צרפת אחרים, בראשם עומד עורך-הדין החיפאי אלפרד לברר.

הצעותיו החדשות של המזכיר החושאי היו מענינות מאוד: אבא חושי מוכן לקחת את האגודה תחת חסותו, לפטור את כל פעולותיה ממיסים עירוניים, לצידה מועדון מן המוכן, למנות את גורביץ כנשיאה, אך לשכור על חשבונו מזכיר ארגוני. תנאי קטן נוסף: המזכיר יהיה כפוף לאבא חושי, ימלא את הוראותיו, כמעט בלי יכולת התערבות של גורביץ עצמו.

גורביץ סירב. העמדת האגודה תחת מרותו של אבא חושי היתה בניגוד מוחלט (המשך בעמוד 12)

אסונות

סופו של צופה

דרכם הראשונה של 600 חברי תנועת הצופים, בהגיעם לקיבוץ תל-עמל שבצפון-יזרעאל, שם עמדו להקים את מחנה-הקיץ שלהם, היתה אל הבריכה הקטנה של הקיבוץ. אחרי הדרך המייגעת בחום הלוהט, מיהרו הצופים אל הבריכה, קפצו לתוכה, השתעשעו במים. אלה שלא ידעו לשחות, טבלו את רגליהם במים, התבוננו בקנאה בשוחים.

אחרי כרבע שעה קראו המדריכים: "כולם לצאת מהמים!" הצופים הממושמים יצאו מיד מהבריכה, הסתדרו בבגדיהם למיסדר. אחד היה חסר.

הוא לא היה גם בבריכה. "שלמה! שלמה!" צעקו הנערים, שהתפרו בשטח, לחפש את הנעדר. שלמה לא ענה להם. רק אחרי חיפושים בבריכה, נמצאה גופתו על קרקעית הבריכה. איש לא ידע איך הגיע לשם.

בית החלומות. באותו בוקר נפרד שלמה אברהמי (10), חניך צופי רמת-גן, מאביו ברמת-גן, הצטרף לחברי קבוצתו ש יצאו למחנה. האב שמח כי בנו עזב את הבית. הוא היה טרוד ושקוע בצרות, כי לאחרונה אסון רדף אסון במשפחת אברהמי.

תחילה היה זה הבן הבכור, יובל. הוא השתתף בקרבות סיני, נפצע בקרב, איבד רגל והתחרש למחצה. אחריכך חלתה האם. מצבה הלך והחמיר, והיה צורך לנתח את בדיחותיה. אביהמשפחה התרוצץ בין מכ-רים, לאסוף תרומות דם, לא היה לו פנאי לטפל בבנו הצעיר.

שלמה, ילד רציני, שקנן ואחראי, ידע לא להטריד את אביו. הוא ארז בצנעה את חפציו, רגש מחייית-המחנה המצפה לו, ישב בערבים שלפני הנטיעה, הוסיף שירים למחברת-השירים שלו, כדי הדמיון היל-דוטי הטובה עליו.

כתב שלמה, בין השאר: "על ספה מיושנת / יושבים אב, אם ופעוטה, / האח מבוגרת / האווירה ביתית, חמה."

"בחןך נשמעת יללת התן, / אליה מת' לזה רשרוש עלי להתן. / על הקיר תלויה תמונה / ארזן ספרים ניצב בפינה... " סיים שלמה את שירו התיאורי: "... זהו בית חלומי / כך ראיתו בי שנות..."

שלמה אברהמי לא זכה לראות עוד את בית חלומותיו, הוא גם לא יחבר שירים עוד. עוד באותו לילה בא שליח לבית אביו ברמת-גן, אמר לאביו: "אני מדרך של שלמה, ביקשו ממני להגיד לך שלמה חולה קשה". האב, שהבשרה הפתאומית הצטרפה אל שורת-האסונות שפקדה אותו, נדהם: "מה חולה? הרי רק בבוקר, כשיצא למחנה, היה בריא!"

אסון או הפקרות? משך ימים מספר לא הודיעו לאם החולה על מות בנה. בינתיים נמשכה החקירה כיצד הגיע שלמה, שלא ידע לשחות, אל קרקעית הבריכה. מד-ריכי הצופים ניצרו מעליהם כל אחריות: "שלמה קפץ למים בלי רשות!" היתה זו טענה מגוחכת. טרם נמצא אדם שאינו יודע לשחות שיקפוז למים עמוקים. המסקנה ההגיונית התבררה מסיפורי ה-נערים: נראה שלמה נדחף למים, קיבל מכה משפת-הבריכה וטבע. עד היום לא הוברר כיצד לא הרגיש אף אחד מעשרות המתרחצים במקרה זה. גם חקירת המשטרה טרם העלתה עדיין אם פרשת טביעתו של שלמה אברהמי היתה אסון, שלאיש לא הי-תה שליטה עליו, או שהיה זה גילוי גוסף של חוסר אחיות מצד מדריכי נוער, ש-גם הקיץ למותם של שלושה נערים צעיר-רים."

אילת

מלא כרימון

"מה משקלו של מטר-מעוקב של מים?" הנבחן הסתכל בשאלה במשך כמה דקות, בהתמרמרות גוברת והולכת. לפתע קפץ ממ-קומו. "זוהי מוזימה של מפ"ם כדי להכשיל אותנו! במקום לבחון אותנו בשאלות של עבודה, בוחנים אותנו בפיסיקה!" האיש שמשקל המים הרתיח את לבו

* מלבד אברהמי: גבריאל אהרונוב (12), שנהרג במחנה בית-ר (העולם הזה 1032), ילדה בת 12, שטבעה בקיסטה.

יעקוב חרותי כתלמיד גימנסיה הצרלית. ילדותו של חרותי היתה קשה, אחרי שהוריו נפרדו בהיותו תינוק. עד גיל 8 גר עם אמו, עבר בגיל מבוגר יותר לרשותו של אביו, שהתגייס לצבא הבריטי, השאיר את הנער המתבגר לבדו בירושלים.

הילד

אדרת: ומדוע לדעתך הוא טילפן אליכם?
האיש הקטן: זהו הגיון של המחזרת.

אדרת: מדוע לא העמדתם בכל זאת את אקסטיין לדין, הרי הוא היה איש מחזרת?
האיש הקטן: אמרתי כי אלה היו שיקולים של מדיניות, לא להעמיד את אקסטיין לדין.

אדרת: ואז הוא לא היה איש הש.ב?
האיש הקטן: לא. באנו אתו אז בקונפליקט מוחלט. רגלו לא יכלה לדרוך עוד על פתח הש.ב.

אדרת: אתה מכיר את הקצין אהרונז?
האיש הקטן: מכיר. הוא היה פיקודי בש.ב, אבל היום הוא אינו פיקודי. הוא שוחח עם חירותי בשליחות שלי, סביב ענין הכרוז. היה חשוב בשבילנו לדעת ממי קיבל חירותי את הכרוז. חירותי היה מוכן להגיד זאת, אבל לא היה מוכן להעיד על כך. כוונתנו היתה להוציאו מהמחזרת.

אדרת: רציתם לדעת מהו הראש?
האיש הקטן: זוהי הנקודה העיקרית. כדי למנוע קרבנות חדשים, וגם קרבנות בתוך המחזרת, עלינו לדעת מי הוא הראש. דעתנו היא כי חירותי הוא הראש, אבל הוא הכחיש. אמרנו לו שיוכיח עליידי גילויים מי הם הראשים אם לא הוא עצמו. ביקשנו ממנו שיעזור לנו לחסל את המחזרת.

אדרת: זוהי ההוכחה החותכת לטענה העיקרית נגד הש.ב. בענין זה: שמבטיחים לחרותי את שחרורו תמורת עזרת נגד אחרים. בהפסקה בעדותו דיבר האיש הקטן ארוכות עם חירותי, וכנראה חזר באוזניו שוב על אותה הצעה מושכת.

אדרת: נכון שלא נקטתם באמצעים לגלות מי הוא יום הכרוז?
האיש הקטן: לא נכון. בחקירה טרם נגמרה עד היום הזה. יש לנו היום יותר ידיעות, אבל החקירה נמשכת.

אדרת: מדוע לא עצרתם את חירותי כחשוד אחרי הכרוז?
האיש הקטן: זה היה שיקול שלנו, לטובת החקירה בעניני המחזרת. בענין הכרוז חיפשנו הרבה מאוד. החקירה לא נפסקה לגמרי. גם היום עוסקים בזה ועובדים על זה, בכל המאמצים. אילו רק היו האנשים, שיודעים על זה, עוורים לנו...

אדרת: האם מיום שזרניצקי הפסיק את המגע עם חירותי, ועד מעצרו של חירותי, היה מנג בין איש ש.ב. אחר לבין חרותי?
האיש הקטן: על שאלה זו, בצורה זו, לא אוכל לענות לך כל עוד לא תפרט לאיזה סוג של איש ש.ב. אתה מתכוון.

אדרת: אמור לי אתה איזה סוגים של אנשי ש.ב. ישנם.
האיש הקטן: ישנם סוגים שונים:

- איש המנגנון
- שליחים למחזרת
- סודיעים
- אמצעים טכניים ומיכניים: עקוב, האזנה.

אדרת: עם אחד הסוגים האלה היה מנג עם חירותי?
האיש הקטן: עם אחד מהסוגים האלה היה מנג, פרט לתקופה של מיבצע-סיני. היינו במגע אתו גם באמצעות הדוד שלו. יותר מזה לא אוכל לגלות, מסעמי בסחון.

ש.ב. - זרוע של מי?

אחרי כל אלה, החליט נשיא בית המשפט, ד"ר נתן ברינכא, להחזיק את חרותי במעצד במשך כמה חודשים נוספים, למרות שהאיש הקטן לא התחייב להביא ידיעות נוספות, ואף לא פירט את שיקוליו. מטעמי בטחון.

השופט היה זכאי, כמוכן, להשתמש בשיקול דעתו. די היה לו לציין כי תובאו לפניו די הוכחות לכאורה כדי שהמשך המעצר, בשלב זה, יראה לו מוצדק.

אולם הנשוא לא הסתפק בכך. הוא הרחיק לכת הרבה יותר. למעשה קיבל את דברי הממונה על הש.ב. כהוכחה מוחלטת. בהתעלמו לגמרי מן האופי המיוחד של הש.ב. בארץ, שאינו זרוע של המדינה, אלא זרוע של איש אחד ויחיד - ראש הממשלה - קיבל את דברי הממונה כדברי תורה מסיני, שאין להרהר אחריה.

קבע הנשיא: "אין לי סיבה סבירה כלשהי להטיל ספק בכנותו של העד, ולהטיל דופי בהכנתו את מצב הדברים לאשורם, שכן מלאכתו בכך. השתכנעתי שכנוע מלא מדברי הממונה על שירותי-הבטחון במדינה... כי השיקול העיקרי והמכריע בהתנגדות השלטונות לשחרורו בערבות של עורך-הדין חירותי הינה מדיניות הממשלה לעקור את תופעות המחזרת במדינה, וכי שחרורו של חירותי בערבות בשלב זה עלול... לסכן את שלום הציבור ואת כל המאמצים הנעשים בשטח זה..."

היה זה יותר מאשר החלטת-ביניים על ענין צדדי. נתקבל הרושם שהחלטה זו כבר נושאת בחובה את פסקי-הדין הסופי במשפט היועץ המשפטי נגד יעקוב חירותי.